

Zasoby eksploatacyjne zwykłych wód podziemnych w województwie wielkopolskim wynoszą ogółem 182 710,96 m³/h (stan na 31.12.2008 r.), przyrost zasobów w 2008 roku osiągnął wielkość 739,57 m³/h.

Z występujących poziomów wodonośnych największe znaczenie mają utwory czwartorzędowe (60,7%), związane przede wszystkim z pradolinami oraz polami sandrowymi. Są to zasoby najłatwiej odnawialne, ale jednocześnie najbardziej narażone na zanieczyszczenia antropogeniczne. Wody pochodzące z trzeciorzędu wykorzystywane są w mniejszym stopniu (24,5%), przede wszystkim w południowo-wschodniej Wielkopolsce. Wody z utworów kredowych i starszych mają małe znaczenie gospodarcze.

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): 14 w regionie wodnym Warty, w rejonie działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu (nr 27, 28, 36, 42, 43, 61, 62, 63, 64, 72, 73, 77, 78, 79), 4 w obszarze dorzecza Odry, w obrębie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (nr 71, 74, 76, 93). Trzy z nich oceniono jako zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Są to JCWPd nr 62, 73 i 74, których położenie odpowiada rozmieszczeniu obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

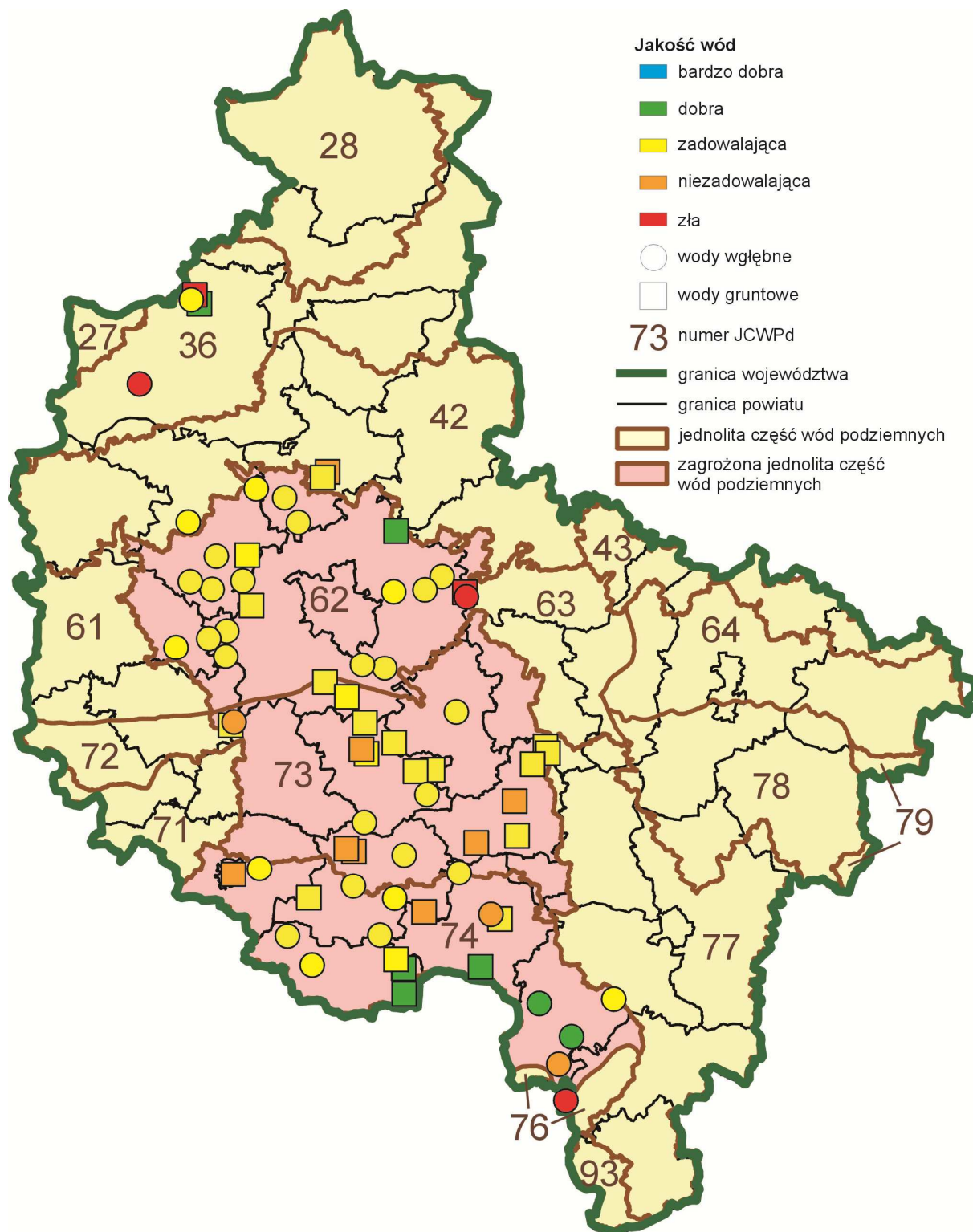
Od roku 2007 na obszarze województwa wielkopolskiego badania chemizmu wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadzi monitoring wyłącznie na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (wyniki badań omówiono w rozdziale dotyczącym jakości wód na obszarach OSN). Badania monitoringowe są prowadzone w punktach pomiarowych (studnie wiercone, piezometry) spełniających wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej. W skład nowej sieci wchodzi część punktów dotychczas funkcjonujących w ramach monitoringu, nowe punkty wybrane spośród istniejących otworów hydrogeologicznych (ze szczególnym uwzględnieniem czynnych ujęć wody pitnej) oraz w niewielkim stopniu nowo wykonane punkty pomiarowe.

W 2009 roku badania jakości wód podziemnych prowadzone były w ramach monitoringu operacyjnego, którym zostały objęte jednolite części wód podziemnych zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Sieć obejmowała 71 punktów pomiarowych, z których w 33 ujmowano wody gruntowe, a w 38 – wody w głębie; ujęcia te (za wyjątkiem dwóch) występowały w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego. Kilka punktów pomiarowych położonych było w JCWPd niezagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu, tj. w JCWPd nr 36 (4 punkty) i JCWPd nr 42 (3 punkty). Wynikało to z wątpliwości odnośnie aktualnego stanu wód. Różnice w liczbie punktów monitoringu w latach 2008 i 2009 były spowodowane przyczynami technicznymi oraz oceną stanu wód przeprowadzoną w roku 2008.

Podczas klasyfikacji jakości wody w punkcie wykorzystano następujące elementy fizykochemiczne: odczyn, temperatura, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny, jon amonowy, antymon, arsen, azotany, azotyny, bor, bar, beryl, chlorki, chrom, cyjanki, cyna, cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, kobalt, magnez, molibden, mangan, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sól, srebro, tal, tytan, uran, wanad, wapń, wodorowęglany, żelazo.

Ocena jakości wód została wykonana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Klasy jakości wód podziemnych w punktach po uwzględnieniu oceny pochodzenia wskaźników fizykochemicznych przedstawiały się następująco: wód o bardzo dobrej jakości nie oznaczono, wody dobrej jakości występowały na 7 stanowiskach, zadowalającą jakość wód stwierdzono na 48 stanowiskach, a niezadowalającą na 11 stanowiskach. W 5 otworach badania wykazały złą jakość wód. Najczęściej przekraczane – w klasie IV i V – były wartości dopuszczalne jonu amonowego, cynku, potasu, siarczanów i żelaza.

Wyniki monitoringu jakości wód podziemnych w roku 2009 /wg badań PIG/

Literatura:

1. Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2007-2009.
2. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2008 r.